

Morbiliformný poliekový exantém s febrilitami a systémovými prejavmi u 12-ročného dievčaťa

MUDr. Barbara Ivanková, MBA¹, MUDr. Eva Zavadilíková², MUDr. Katarína Gerecová³,
doc. MUDr. Janette Baloghová, PhD.^{1,4}

¹Klinika dermatovenerológie, Lekárska fakulta Univerzity P. J. Šafárika a Univerzitná nemocnica L. Pasteura, Košice

²Oddelenie detskej neurológie, Detská fakultná nemocnica, Košice

³Imunoalergologická ambulancia, Detská fakultná nemocnica, Košice

⁴Lekárska fakulta Univerzity P. J. Šafárika, Košice

DRESS syndróm je závažná, potencionálne letálna, reakcia alergického typu, ktorá sa môže prejaviť u predisponovaného jedinca niekoľko týždňov po užívaní lieku. Je dôležité na ňu myslieť, ak sa u pacienta, ktorý je liečený suspektným liekom, objavia vysoké teploty, exantém spolu s postihnutím vnútorných orgánov a charakteristickými hematologickými zmenami. Liečba spočíva vo vynechaní príslušného lieku, vo vysokých dávkach kortikoidov, prípadne s intravenóznymi imunoglobulínmi, a v komplexnej terapii orgánového postihnutia. Autorky prezentujú kazuistiku 12-ročnej pacientky na liečbe lamotrigínom, u ktorej došlo k rozvoju febrilit, morbiliformného exantému, k hematologickým a hepatálnym zmenám.

Kľúčové slová: liekové reakcie, DRESS syndróm, orgánové postihnutie, lamotrigín, kortikosteroidy.

Morbiliform drug eruption with fever and systemic manifestations – a case report of a 12-years-old female patient

DRESS syndrome is a serious, potentially lethal hypersensitivity reaction that may manifest itself in a predisposed individual several weeks after taking the drug. It is important to keep it in mind in a patient who is being treated with suspected drug who develops high fevers, rash along with involvement of internal organs and typical hematological changes. Treatment consists of discontinuation of the drug, high doses of corticosteroids, possibly with intravenous immunoglobulins and complex therapy of affected organs. The authors present a case report of a 12-years-old girl under lamotrigine treatment with the development of fever, morbilliform rash, hematological and liver changes.

Key words: drug reaction, DRESS syndrome, organ disability, lamotrigin, corticosteroids.

Úvod

Lieková reakcia s eozinofíliou a systémovými prejavmi DRESS (Drug Reaction with Eosinophilia and Systemic Symptoms) syndrómu je vzácna závažná nežiaduca lieková reakcia alergického typu, ktorá vzniká u potenciálne rizikových pacientov (1). Syndróm bol prvýkrát opísaný v roku 1996. V literatúre je známy aj pod názvom DISH (Drug-Induced Hypersensitivity Syndrome) – liekmi indukovaný hypersenzitívny syndróm (2).

Incidencia ochorenia sa udáva od 1 prípadu na 1 000 až po 1 prípad na 10 000 obyva-

teľov. Dospelí sú postihnutí častejšie ako deti, bez rozdielu pohlaví. Mortalita dosahuje v dospeljej populácii 10–20% (3). Medzi lieky, ktoré sa najčastejšie uvádzajú v súvislosti s DRESS syndrómom, patrí lamotrigín, alopurinol, karbamazepín, trimetoprim-sulfametoxazol, vankomycín a fenytoín (4).

Patogenéza

V patogenéze ochorenia sa uplatňuje vplyv geneticky podmieneného abnormálneho metabolizmu liekov (obrázok 1), reaktivácia herpetickej infekcie HHV6, HHV7, CMV, EBV, ako aj individuálna predispozícia.

Napríklad pri DRESS syndróme, ktorý je vyvolaný antikonvulzívmi, bola opísaná mutácia génu pre epoxid hydroxylázu, genetický polymorfizmus zodpovedá za rodinný výskyt (9).

Etiológia

Je známych viac ako 50 druhov liekov, ktoré sú asociované so vznikom DRESS syndrómu (tabuľka 1).

HLA asociácia

Positívnu asociáciu HLA antigénov s liekmi a výskytom DRESS syndrómu potvrdili far-